

Vážený pane prezidente,

Děkujeme za vaši rychlou odpověď na náš dopis vyjadřující naše hluboké znepokojení nad vaším pozváním uzbeckého prezidenta Islama Karimova na oficiální návštěvu České republiky.

Ve své odpovědi jste uvedl tři tvrzení, na které tímto reagujeme:

Zprvė, Václav Klaus navštívil Taškent v roce 2004, tedy ještě před masakrem ve městě Andižan v květnu 2005. Po této události se dramaticky změnilы vztahы mezi vládnoucím režimem v Uzbekistánu a mezinárodní komunitou, zejména pak vztahы s EU. Jak jistě víte, Česká republika spolu s dalšími členskými státy Evropské Unie na uzbeckou vládu uvalila sankce za její trvalé odmítání mezinárodního vyšetřování smrti stovek převážně nenásilných protestujících v Andižanu a následných represí, v jejichž rámci tamní autority uvěznilы mnoho novinářů a obhájců lidských práv, kteří se snažili dokumentovat tuto tragickou událost. Jak jsme již uvedli v našem prvním dopise, věříme, že diplomatická etiketa je sice podstatná, ale správný postup by v tuto chvíli znamenal odložení pozvání až do té doby, než budou předloženy přesvědčivé důkazy o tom, že prezident Karimov učinil jasné pokroky v rámci dodržování základních lidských práv, tak jak jsou definována v početných oficiálních vyjádřeních.

Zadruhé, návštěva prezidenta Karimova v Bruselu v lednu 2011 se uskutečnila na pozvání NATO, nikoliv EU. Většina vrcholných představitelů včetně předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye, vysoké představitelky Evropské Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Catherine Ashtonové, belgického krále či ministra zahraničí se s ním odmítla setkat. S Karimovem se sešel předseda Evropské komise José Manuel Barroso, ale proti tomuto setkání hlasitě a důrazně protestovala většina organizací podepsaných pod otevřeným dopisem.[1] Ve veřejném stanovisku vydaném po setkání Barroso jasně uvedl, že *„posílení vztahů s Uzbekistánem, se kterým Evropská unie v principu souhlasí, je přísně závislé na postupu reform v zemi, zejména ve vztahu k dodržování lidských práv, demokratizaci a vládě zákona“*. Mnoho Uzbeků včetně obhájců lidských práv, kteří byli dříve v Uzbekistánu vězněni a mučeni, navíc dorazilo do Bruselu, aby osobně protestovali před sídlem Evropské komise.[2]

Zatřetí, i když představitelé USA ocenili roli, kterou hrál Uzbekistán ve válce v Afghánistánu, americká vláda zároveň dlouhodobě kritizovala Taškent za jeho otřesný přístup ke svobodě náboženství, v jehož rámci režim více než deset let pod záminkou „boje proti terorismu“ svévolně zatýkal a věznil tisíce mírumilovných lidí praktikujících náboženství mimo přísnou státní kontrolu. Stačí se podívat do výroční zprávy o stavu mezinárodních náboženských svobod vydané americkou komisí pro mezinárodní svobodu náboženství v roce 2013.[3] Mnoho organizací podepsaných pod dnešním otevřeným dopisem nicméně i tak kritizuje přístup Washingtonu k Uzbekistánu. Mnohé z nich opakovaně vyzývaly vládu USA, aby přijala důraznější politiku k ochraně lidských práv, pravidelně se vyjadřovala k pokračujícím perzekucím v Uzbekistánu a vyvodila jasné důsledky v případě, že Taškent odmítne reformy. Před několika

týdny například organizace Human Rights Watch uvedla: „Americká vláda se stále vyhýbá vyvození závažných důsledků ze selhání uzbeckého režimu v oblasti ochrany lidských práv.“ [4]

Pokud byste chtěl být dále informován o situaci v Uzbekistánu na základě našeho dlouholetého výzkumu a analyzování tamního stavu lidských práv, rádi budeme tato tři tvrzení dále rozvádět a upřesňovat.

Podepsáni, (v abecedním pořadí):

Action by Christians for the Abolition of Torture (ACAT), www.acatfrance.fr

American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations, www.aflcio.org

Anti-Slavery International (ASI), www.antislavery.org

Association of Human Rights in Central Asia, www.nadejda-atayeva-en.blogspot.com

Association International Human Rights - "Fiery Hears Club", www.jarayon.com

Australian Council of Trade Unions, www.actu.org.au

Calvert Investments, www.calvert.com

Child Labor Coalition, www.stopchildlabor.org

Committee to Protect Journalists (CPJ), www.cpj.org

The Cotton Campaign, www.cottoncampaign.org

Člověk v tísni, www.clovekvtisni.cz

DEMAS – Asociace pro podporu demokracie a lidských práv, www.demas.cz

The Eurasian Transition Group, e.V., www.eurasiantransition.org

Expert Working Group

Fédération Internationale des Droits de l'Homme, www.fidh.org

Freedom House, www.freedomhouse.org

Freedom Now, www.freedom-now.org

Human Rights Watch (HRW), www.hrw.org

INKOTA-netzwerk, www.inkota.de/baumwolle

International Labor Rights Forum, www.laborrights.org

International Partnership for Human Rights, www.IPHRonline.org

Liga lidských práv, www.llp.cz

NaZemi, www.nazemi.cz

Norwegian Helsinki Committee, www.nhc.no

Reporters Without Borders (RSF), www.rsf.org

Sisters of Charity of Saint Elizabeth, www.scnj.org

Sisters of St. Francis of Philadelphia, www.osfphila.org

Sunshine Coalition, @sunshineuz

Textile Clothing & Footwear Union of Australia, www.tcfua.org.au

Uzbek-German Forum for Human Rights (UGF), www.uzbekgermanforum.org

Mediální kontakty:

V Biškeku: Steve Swerdlow, HRW (angličtina, ruština): +996-773-242-620 (mob. telefon); e-mail:

swerdls@hrw.org; Twitter: @steveswerdlow

V Bruselu: Andrew Stroehlein, HRW (angličtina, čeština), Human Rights Watch, +32

485 555 946; astro@hrw.org, @astroehlein

V New Yorku: Veronika Szente Goldston, HRW (angličtina, francouzština, švédština,

maďarština, finština): +1-917-582-1271 (mob. telefon); szentev@hrw.org

V Bruselu: Brigitte Dufour, IPHR (angličtina, francouzština): +32 473 36 38 91 (mob. telefon);

brigitte.dufour@iphronline.org

V Berlíně, UGF, Umida Niyazova, +49 17 631 202 474(mob. telefon);

umida.niyazova@gmail.com

V Praze, Rostislav Valvoda, Člověk v tísni/DEMÁS (angličtina, ruština, čeština):

+420 608 527 312 (mob. telefon)

V Londýně, Klára Skřivánková, ASI (angličtina, čeština): +44 2075018920, k.skrivankova@antislavery.org

V Londýně, Jakub Sobik, ASI (angličtina): +44 2075018920, j.sobik@antislavery.org

V New Yorku, The Cotton Campaign, Matthew Fischer-Daly (angličtina, španělština):

+1-347-266-1351, cottoncampaigncoordinator@gmail.com

V Paříži, Mutabar Tadjibayeva, Fiery Hearts Club (ruština): +33 679 233 927(mob. telefon);

mutabartadjibaeva@gmail.com

V Paříži, Nadejda Atayeva, AHRCA (francouzština, ruština): + 33 6 17 46 19 63 (mob. telefon);

ahrca.org@gmail.com

V Paříži, Johann Bihl, RSF (angličtina, francouzština, ruština): +33 1 44 83 84 67, europa@rsf.org

V Paříži, Christine Laroque, ACAT (angličtina, francouzština): +33 1 40 40 74 09,

christine.laroque@acatfrance.fr

V Paříži, Arthur Manet, FIDH (angličtina, francouzština, španělština) - Tel: +33 6 72

28 42 94 - press@fidh.org

Ve Washingtonu DC, Maran Turner, Freedom Now (angličtina): +1 202 223 3733, mturner@freedom-now.org

Ve Washingtonu DC, Nate Schenkkan, Freedom House (angličtina): Schenkkan@freedomhouse.org

[1] Pro příklad lze uvést tento otevřený dopis:

<http://www.europeanvoice.com/article/2011/january/congratulations-mr-karimov/69949.aspx>, protest organizace Reportéři bez hranic <http://en.rsf.org/uzbekistan-rights-and-freedoms-left-off-20-01-2011,39369.html>, protest Výboru na ochranu novinářů <http://cpj.org/2011/01/cpj-asks-eu-to-press-uzbekistan-on-its-press-freed.php> a <http://cpj.org/blog/2011/01/eu-has-contradictory-message-on-karimov-lukashenko.php>, protest Human Rights Watch <http://www.hrw.org/news/2011/01/19/letter-european-commission-president-barroso-uzbek-president-islam-karimov-s-visit-b>, protest Asociace pro lidská práva ve Střední Asii <http://nadejda-atayeva-en.blogspot.fr/2011/01/free-europe-embraces-uzbek-dictator.html> a <http://nadejda-atayeva-en.blogspot.fr/2011/01/karimov-will-visit-brussels-january-24.html> a mnohé další.

[2] Fotografie z protestů naleznete zde <http://www.fidh.org/en/eastern-europe-central-asia/uzbekistan/Flash-protest-around-the-official,8967a> a zde: <http://nadejda-atayeva-en.blogspot.fr/2011/01/demonstration-in-brussels-in-support-of.html>

[3] <http://www.uscirf.gov/news-room/press-releases/3986.html>

[4] Vizte <http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/uzbekistan?page=3>, dále tento článek Human Rights Watch v časopise Foreign Policy z roku 2011: <http://www.hrw.org/news/2011/11/16/kisses-karimov>, tento starší text z roku 2003: <http://www.hrw.org/reports/2003/03/25/name-counter-terrorism-human-rights-abuses-worldwide>, tento text organizace Freedom House z roku 2011, který konstatuje, že „USA se příliš klaní Uzbekistánu“: <http://www.freedomhouse.org/blog/courting-uzbekistan-united-states-stoops-too-low-0#Uvj3BldVg0>, tento text Výboru na ochranu novinářů: <http://cpj.org/blog/2012/01/what-us-cant-accept-in-belarus-it-supports-in-uzbe.php>, nebo tyto připomínky v rámci kampaně Cotton Campaign upozorňující na nutnost dodržování lidských práv v ekonomických otázkách: http://www.nytimes.com/2014/01/03/opinion/plea-for-fair-cotton-harvest.html?_r=0

<http://www.cottoncampaign.org/2013/05/15/ilrf-calls-on-u-s-customs-service-to-halt-imports-of-forced-labor-cotton-from-uzbekistan/>, <http://www.theguardian.com/world/2013/jan/10/cotton-slavery-uzbekistan?INTCMP=SRCH>,

<http://www.cnn.com/video/#/video/world/2013/02/21/cfp-pkg-clancy-uzbek-cotton.cnn>

<http://www.cottoncampaign.org/2012/10/29/end-cotton-crimes-remove-trade-preferences-for-uzbek-cotton/>, a také tyto připomínky k nutnosti prosazování lidských práv v diplomacii USA a EU:

<http://www.cottoncampaign.org/2013/12/04/open-letter-to-the-eu-special-representative-for-central-asia/>

<http://www.cottoncampaign.org/2013/03/15/uzbekistan-must-end-state-sponsored-slavery/>

http://www.cottoncampaign.org/wp-content/uploads/2012/07/Letter_EUSpecRepCA_PatriciaFlor_25July2012.pdf

<http://www.cottoncampaign.org/2012/05/30/cotton-campaign-seeks-eu-support-for-ilo-monitoring-in-uzbekistan/>, popř. tento protest Mezinárodní federace lidských práv

<http://www.fidh.org/en/americas/usa/As-Hunger-Strike-Enters-Third-Month-25-Prominent-Human-Rights-13142>